

IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO DNEVA DEJAVNOSTI NA OSNOVNI ŠOLI

ČEBELARSTVO

I. Cilji:

- Izvedba dneva dejavnost po Konceptu dni dejavnosti (1998) na temo čebelarstvo na Dan Slovenske hrane tretji petek v novembru po Tradicionalnem Slovenskem zajtrku oz. medenem zajtrku.
- Seznanitev z vlogo čebel in drugih oprasovalcev v naravi – oprasovanje in pomen za kmetijstvo pri pridelavi hrane za ljudi.
- Seznanitev s čebeljimi pridelki in njihovimi koristi: med, cvetni prah, vosek, propolis, matični mleček in čebelji strup.
- Zaščita in ohranitev oprasovalcev žužkocvetnih rastlin, s poudarkom na medonosni čebeli, naši avtohtoni kranjski čebeli – sivki (*Apis mellifera carnica*) ter ohranitev njene čistosti.
- Seznanitev s čebelarskimi opravili skozi leto ter čebelarstvo opremo, orodji in pripomočki.
- Seznanitev s čebelarstvom in njegovo zgodovino kot tradicionalno kmetijsko dejavnostjo v Sloveniji.

II. Vsebine:

- Tradicionalni Slovenski zajtrk**
 - Zaužitev zajtrka iz živil
- Čebela in oprasovanje**
 - Pomen oprasovanja
 - Žužkocvetne rastline
 - Delež čebele pri oprasovanju posameznih rastlin
- Čebelji pridelki in izdelki**
 - Med
 - Cvetni prah
 - Vosek
 - Propolis
 - Matični mleček
 - Čebelji strup
 - Pomen kakovostnih shem
 - Izdelki iz čebeljih pridelkov
- Zaščita in ohranitev kranjske čebele**
 - Zaščita v SLO in EU
 - Dejavniki ogrožanja (FFS, osiromašenje paš, bolezni in zajedalci ...)
 - Ukrepi za zaščito čebel
- Kranjska čebela *Apis mellifera carnica***
 - Avtohtona – tipska lokaliteta v Sloveniji

- Vrste čebel po svetu
 - Sestava čebelje družine (matica, trot, čebele) in razvojni cikel posameznika v družini
 - Razmnoževanje čebel
 - Etološke lastnosti kranjske čebele
 - Anatomija čebele
 - Čebelja družina in gnezdo (medišče, plodišče)
- f. Domovanje čebel, čebelarstva in oprema**
- Domovanje čebele: v duplih dreves, v skalnih razpokah, v panjih ...
 - Čebelarjeva opravila spomladi, poleti, jeseni, pozimi
 - Čebelnjak, panj, satniki in satnice
 - Zaščitna oprema
 - Kadilnik, kozica, omelo, dleto, klešče, grebljica
 - Ometalnik, vilice, točilo, sito, sod, kozarec
- g. Tradicija in zgodovina čebelarstva v Sloveniji**
- Znameniti slovenski čebelarji in njihov znanstveni prispevek ter knjige
 - Panjske končnice in čebelnjaki
 - Oris čebelarstva v Sloveniji danes

III. Metode in oblike dela

- Degustacija
- Ekскурzija, obisk, ogled z vodeno predstavitvijo – čebelarstva, čebelarstva zbirke, učne poti, vrta medovitih rastlin
- Demonstracija čebelarja
- Terenske vaje
- Ogled čebelarskih filmov
- Kreativno-umetniška delavnica
- Kulinarčna delavnica
- Laboratorijsko delo
- Delo z materiali
- Delo z učnimi listi
- Projektno delo oz. raziskovalno učenje, izdelava in predstavitev plakatov

IV. Učni pripomočki:

- Vzorčki posameznih čebeljih pridelkov za degustacijo (med, cvetni prah, vosek, propolis, matični mleček).
- Sestavine za peko medenjakov po recepturi.
- Material in pripomočki za izdelavo dražgoških kruhkov in lecta.
- Materiali za izdelavo bivališča za čebele samotarke
- Čebelarstva oprema in pripomočki (obisk čebelarstva oz. obisk čebelarja na šoli).
- Naseljen opazovalni panj oz. slikovni satniki (osnovni komplet 10 satov in nadgradnja 5 satov).
- Vzorec osebkov čebelje družine (matica, trot, čebele) in mikroskop za mikroskopiranje ali lupa.

- Fotokopija zemljevida okolice šole (specialka 1:25.000) za kartiranje medovitih rastlin in čebelnjakov v okolici.
- Računalnik z internetom za uporabo aplikacije GERK (grafična enota rabe kmetijskih zemljišč), ogled filmov, projiciranje PP predstavitev.
- Čebelji vosek – satnice ter stenj za izdelavo svečk, vosek v koščkih.
- Kalupi za izdelavo svečk iz čebeljega voska.
- Lesene deščice in barve za poslikavo panjskih končnic.
- Delovni listi (oblikovani poljubno) in fotografije s čebelarskimi motivi.
- Mlaker – Šumenjak, Marija (2011): Čebela se predstavi – učbenik za ljubitelje čebel. 3. izdaja. Brdo pri Lukovici: Čebelarska zveza Slovenije, Javna svetovalna služba v čebelarstvu.
- Mlaker – Šumenjak, Marija (2011): Čebela se predstavi – delovni zvezek za ljubitelje čebel. 3. izdaja. Brdo pri Lukovici: Čebelarska zveza Slovenije, Javna svetovalna služba v čebelarstvu.
- Mlaker – Šumenjak, Marija (2013): Čebela se predstavi – učbenik delovni zvezek za ljubitelje čebel v elektronski obliki. Brdo pri Lukovici: Čebelarska zveza Slovenije, Javna svetovalna služba v čebelarstvu.
- Letniki glasila Slovenski čebelar (dostopno na dLib).
- Košir Kropivšek, A. in sodelavci, (2009): Čebela: ustvarjalne ideje. Brdo pri Lukovici: Čebelarska zveza Slovenije.
- Božič, doc.dr. J., (2009): Recepture izdelkov iz čebeljih pridelkov: pridelava in priprava osnovnih surovin, priprava polizdelkov, predstavitev priprave posameznih izdelkov. Brdo pri Lukovici: Čebelarska zveza Slovenije.
- Grad, J. in sodelavci, (2010): Pomembni in ogroženi oprashaalci: Čmrlji v Sloveniji. Brdo pri Lukovici: Čebelarska zveza Slovenije.
- Kandolf, A. in sodelavci (2008): Cvetni prah. Brdo pri Lukovici: Čebelarska zveza Slovenije.
- Kandolf, A. in sodelavci, (2008): Med – značilnosti Slovenskega medu. Brdo pri Lukovici: Čebelarska zveza Slovenije.
- Lilek, N. in sodelavci, (2009): Propolis. Brdo pri Lukovici: Čebelarska zveza Slovenije.
- Pušnik, V. (2015): Čebelarski priročnik za začetnike. Brdo pri Lukovici: Čebelarska zveza Slovenije.
- Ostala gradiva (publikacije, prezentacije, filmi) dostopna na spletni strani Čebelarske zveze Slovenije (ČZS).

V. Avtorji delovne skupine Čebelarske zveze Slovenije:

- Marko Borko, vodja izobraževanja in usposabljanja pri ČZS
- Lidija Senič, vodja Javne svetovalne službe v čebelarstvu (JSSČ)
- Tanja Magdič, svetovalka JSSČ
- Nataša Štrukelj Klemenčič, svetovalka JSSČ
- Tomaž Samec, svetovalec JSSČ
- Vlado Auguštin, svetovalec JSSČ